

{ אז נדברו }

פרשת שופטים ע"ז | גליין מספר: 314 | לסדר: "אשר אנוכי מצוך היום לאהבה את ה' אלוהיך..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם..

כל שנה מחדש... בתפילת נעילה של יום כיפור... אני פותח את המחזור... מתחיל אשרי ובא לציון... ו... ואז מגיע הקדיש!! הקדיש המרטיטי!! הקדיש של תפילת נעילה... **ואז!!!** במחזור... בין ובא לציון לקדיש יש שם איזה פיוט שכתוב ככה בקטן בקטן... שלא ידוע לי שמישהו אומר אותו... אבל הפיוט הזה כתוב במחזור!! וכל אשכנזי שמתפלל במחזור אשכנזי נאלץ לדפדף את הפיוט הזה בשביל להגיע לקדיש של נעילה... התחלתי טיפה לברר מה זה הפיוט הזה... ו... ומי בכל זאת כן אומר אותו?? אולי החסידים... לא... לא ידוע לי... (אל תשכח שבנעילה אין זמן... כל דקה מחושבת... יש לך מנחה מצד אחד שבדרך כלל מתפללים אותה מהר... ויש לך את הברכת כהנים של נעילה מצד שני שרוצים להספיק אותה לפני השקיעה... בקיצור: אין כמעט זמן לפיוטים נוספים) אז התחלתי לגשש: מי בכל זאת כן אומר את הפיוט הזה? בשביל מה זה הפיוט הזה בכל זאת מופיע ברוב המחזורים שלנו??

לאחר בירור ממושך... אל תשאל איזה בושות... לא תאמין מה התברר לי!!

התברר לי שהפיוט האלמוני הזה שאני מברר כ"כ הרבה זמן מאיפה הוא מגיע ומי אומר אותו... זה הפיוט המפורסם "רחמנא" שהספרדים אומרים אותו **יום יום** בסליחות... מראש חודש אלול ועד יום כיפור... **יום יום** הם מגיעים לבית הכנסת!! **יום יום** החזן אומר שם רשימה ארוכה יותר מחמישים "רחמנא אידכר לך... לפי א' ב'... וכל הציבור עונים אמן אחד אחד... **ארבעים יום** כבר הספרדים אומרים את זה... אין ספרדי שלא ידוע את ככלל ה"רחמנא" בעל פה!!! בדוק ומנוסה... אתה מוזמן לתפוס ספרדי באמצע הלילה ולבחון אותו... אני לוקח אחריות... כולם יודעים בע"פ ואילו האשכנזים??? שיהיו בריאים... בכלל לא יודעים במה מדובר... הם מעולם לא נפגשו מזה... **נו... עכשיו אתה מבין למה ה"רחמנא" הזה מודפס לאשכנזים במחזור בדיוק לפני שמונה עשרה של תפילת נעילה??? עכשיו אתה קולט למה??**

אשכנזי אשכנזי: מותר לך לפחות לפני נעילה להיפגש לראשונה עם פיוט שהספרדים אומרים אותו כבר ארבע יום!!!! מותר לך!!!! מותר לך לפחות לרפרף על זה!!!! לפחות שזה יהיה מודפס אצלך במחזור... לפחות זה...

כשאנחנו מתפללים "פתח שערי שמים לתפילתנו" אנחנו מדברים על **אותו** שער!! על **אותם** י"ג מידות של רחמים!!! כולנו מיישרים את הרגלים לכיוון **אותו** בית המקדש... ו... ובתפילת נעילה של יום כיפור כולנו נעמוד מול **אותו** שער שהולך להינעל...

וכיון שכך!!!! אז... אז אמור להיות מינימום של תיאום בינינו... שאם לספרדי יש פיוט שהוא אומר כבר ארבעים יום... אז לא בקשנו מהאשכנזי שגם הוא יגיד אותו... אפילו לא פעם אחת... אבל לפחות שידע במה מדובר... שלפחות יפגוש את זה במחזור שלו וידפדף על זה... **עד כאן וורט... וורט נחמד... רק וורט...** אבל האמת היא שיש כאן הרגש!!! אנחנו צריכים לזכור שאחרי הכל כולנו עם אחד!! כולנו בעוד פחות מחודש נעמוד בר"ה ונאמר בכיסופים "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם..." ולמחרת כולנו נתקע בשופר... ונתקע תשר"ת תשר"ת תר"ת... ולמה?? כי היות וכל העם צריכים להמליך את המלך ביחד... ורבי אבהו מצא שיש מנהגים שונים בעם איך לתקוע... אז אין ברירה... צריך לתקוע לפי כל השיטות... אחרת רק חלק מהעם ממליכים את המלך ואם רק חלק מהעם ממליכים זה... זה לא המלכה!! כשמגיעים להמליך חייבים להיות בישורון מלך-- יחד שבטי ישראל!!!! כולם ביחד!!!! אין לנו ברירה: אנחנו חייבים להזדרז ולהתאחד ולהוב אחד את השני לקראת יום הדין... מישהו פעם אמר לי: שזה תלוי: אם כבנים... אם כעבדים... אם אנחנו כמו עבדים... לבוס אין בעיה אם העבדים לא מסתדרים אחד עם השני... שלא יסתדרו... סו"ס אין שום סיבה שעבדים יסתדרו אחד עם השני... אבל **אם כבנים???**

לאבא נורא נורא מפריע שהבנים שלו לא מסתדרים אחד עם השני!!!

אבא לא אוהב להשתתף באירוע שבו הוא רואה את הילדים שלו לא חברים... מישהו הבטיח לי שאם אני אשאל את כל ההורים האם הם מזדהים עם התחושה הזו?? האם באמת נורא חשוב להם שהילדים שלהם יסתדרו אחד עם השני?? אותו אחד שכל ההורים ינהנו חזק חזק עם הראש ויגידו לי: אמת!!!! נכון!!! ברור!!! אז בבקשה... נא להנהן כעת בראש חזק חזק... ולנענע את הראש מול הדף... בסדר??

אז זהו!!!! אם אנחנו רוצים להופיע לפני הרבש"ע בעוד פחות מחודש ולבחור באופציה של "**אם כבנים!!!!**" ולא באופציה של "אם כעבדים..." אז יש לזה כמה תנאים... ואחד התנאים זה לחזור להיות חברים... ללחוץ יד אחד לשני בחמימות ולהגיד גוט שאבעס עם כל הלב... לאהוב אחד את השני ולחפש את הדברים החיובים בו ולא לחכות לו בפינה... גם אם הדרך שלו טיפה שונה משלי... נכון... זה קשה... אבל מה לא עושים בשביל המפגש הקרוב עם אבא!!!! יש לנו מפגש בעוד פחות מחודש... ועד אז אנחנו צריכים להיות שלובי זרוע... אין זמן... עבודה רבה לפנינו... בא נשאיר את הכל מאחור... ונפתח דף חדש בינינו...

להשתתפות
בהוצאות הגליין:
- בבנק באמצעות

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

- בדואר לכתובת

זבולון 9 חיפה

משפחת פולק

תודה מראש!!!

שאלת המיליון... ו... והתשובה?? אולי בשבוע הבא אי"ה...

לפניך שאלה עצומה!!!! שאלתי הרבה אנשים ועדיין לא קבלתי תשובה מספקת... השבוע נכתוב את השאלה... ואם ירצה ה' בשבוע הבא תכתב התשובה... ועד אז נשמח לשמוע...

מצאנו ביהדות התייחסות רצינית למצב הזה ששמו "בינוני"!!!! יש ספר מיוחד שקוראים לו "ספרם של בינוניים"!!!! וכל עשרת ימי תשובה נועדו בשביל אותם הנקראים **בינוניים**... אז ככה: בעולם הגדול... כשאומרים "בינוני" מתכוונים למשהו ממוצע כזה... בין אחד למאה... כל מי שהוא לא הכי טיפס ולא הכי חכם אז הוא בינוני... כל פצוע שזה קצת יותר מפגוע חרדה... וקצת פחות מפגיעת ראש אנושה... כבר מקבל שם של בינוני!!!!!! ממילא אצלנו בינוני זה שטח מאוד רחב... **ככה זה בשפה שלנו!!!! אבל!!!!!!** משום מה... כשהגמ' מדברת על בינוני... לאורך כל הדרך משמע שזה לא משהו כזה ממוצע כזה... **אלא זה בדיוק באמצע!!!! אבל ב ד י ו ק!!!!!! סימטרי!!!! חצי חצי על חודו של קול!!!! בדיוק חצי!!!!!!**

אם תעייין... לאורך כל הדרך הגמ' מדגישה את זה שזה ממוספר על המילימטר... אתה יודע מה... רוצה שאני אחיש מה זה בינוני??? **כעת תגשום נשימה עמוקה ואני מתחיל:** מה קורה אם יש לפנינו בן אדם שיש לו שמונים אלף שבעת אלפים חמישים ושתים **זכויות**... מול שמונים אלף שבעת אלפים חמישים ושלוש חובות... מה דינו??? פשוט וברור: שהוא **לא** בינוני!!!! **הוא רשע!!!!** ולמה??? כי בינוני זה בדיוק **חצי!!! חצי** עבירות **חצי** זכויות... ולו הרי יש **אחד יותר** בחובות מבזכויות... אז אויס... הוא כבר לא בינוני אלא רשע... הלאה... מה קורה אם יש לו שמונים אלף שבעת אלפים חמישים ו**ש ת י מ זכויות**... ויש לו שמונים אלף שבעת אלפים חמישים ו**א ח ד חובות**... האם הוא בינוני??? **ברור שלא!!!** הוא צדיק!!!! כי יש לו בזכויות אחד יותר מאשר בחובות... **נו... אם ככה... אז מי כן נחשב בינוני???** למי כן נועדו כל עשרת ימי תשובה?? **התשובה היא:** בינוני זה מי שיש לו זכויות בבבבבדיוק כמו החובות!!!! כלומר: אם יש לו שמונים אלף שבעת אלפים **חמישים ושנים זכויות!!!!** אז יש לו כנגדם שמונים אלף שבעת אלפים **חמישים ושנים חובות!!!!** זהו!!! לא פחות ולא יותר... לא זכות אחת פחות ולא חובה אחת יותר...

ואני כעת עומד ושואל את שאלת המיליון: רבנו של עולם: אם בינוני זה חצי חצי על המילימטר... זה כ"כ מופקע... כ"כ רחוק... אז כמה... כמה אנשים כבר בינוניים?? הרי בינוני... להיות בבבבדיוק באמצע- חצי זכויות וחצי חובות... צריך להיות ככזה כשרוני... צריך להיות ככזה בר מזל... שזה כ"כ מופקע... כ"כ רחוק... **אני רוצה שתביין:** הרי אנחנו עושים במשך השנה כ"כ הרבה מצוות וכ"כ הרבה עבירות... מדובר במיליונים ומליארדים של מצוות ועבירות... אז אם בשביל להיות בינוני צריך שיהיה חצי חצי בדיוק!!!!!! אז שיצא לך בדיוק שאתה בינוני על המילימטר... הסיכוי שזה יקרה הוא הרבה פחות מאשר לזכות בלוטו... **אם ככה אני לא סבין:** למה צריך ספר שלם בשביל בינוניים?? כמה כבר אנשים יוצא להם להיות בינוניים?? כמה?? ארבעה... חמשה אנשים... ובינוני... גם את זה לא הייתי נותן... **(רק לשבוע את האזן:** בכל מערכות הבחירות שהיו במדינת ישראל... כמדומני שלא קרה מעולם שהבחירות הסתיימו בתיקו כי שני המועמדים קיבלו **אותו מספר בוחרים בדיוק!!!!** גם כשפלפמים דיברו על חודו של קול... עדיין היו פערים של 200 פה... 300 שם... אבל בדיוק אותו דבר... לא נראה לי שזה קרה אי פעם... והנה להבדיל כאן!!!!!! יש ספר שלם שמיועד לבינוניים!!!! יש עשרת ימי תשובה שלמים שמיועדים לבינוניים... אתמהה) **השאלה הזו תמיד בלבלה אותי במוצאי ראש השנה!!!!** תמיד אחרי ראש השנה הייתי חושב לעצמי... רגע... מה עכשיו... על מה אני בדיוק צריך לחזור בתשובה בעש"ת... הרי כבר הייתה כתיבה וחתומה בר"ה... רק מי נשאר... הבינוניים האלו!!!! הכשרוניים האלו שיצא להם זכויות כמו החובות... לא... לא נראה לי שאני עד כדי כך כשרוני... אם ככה... אז על מה בדיוק אני צריך עכשיו להשקיע במשך כל עשרת ימי תשובה?? על הצד הרחוק והמופקע שבדיוק אני הבר מזל הזה שהעבירות והזכויות שלי בתיקו??

אז זהו שלא!!!! פשוט וברור שאם יש ספרם של בינוניים!!! ואם יש עשרת ימי תשובה שנועדו במיוחד בשביל אותם בינוניים... ואם כלונו צריכים להתפלל ולזעוק בעשרת ימי תשובה **ככל הנראה צריך לומר שזה לא כזה מופקע!!! ולא כזה רחוק!!!** וככל הנראה **כמעט כלונו נמצאים במקום של הבינוניים**... ולא נותר לנו אלא להבין: **איך??? איך זה יכול להיות???** איך כמעט כלונו מצליחים מידי שנה להיות כאלו כשרוניים ולהצליח לסיים כל שנה עם תיקו ברור של תיאום מוחלט בין זכויות לחובות...?? איך אנחנו מצליחים להיות כאלו גאונים??

זו שאלת המיליון!!!! נשמח לשמוע תשובות מהקוראים... ואם ירצה ה' ובהאררת... בשבוע הבא תכתב התשובה...

על קטע זה ניתן לרלג: (רק כדי לסגור קצוות בביאור השאלה) כאן חשוב להבהיר: שאמנם ההגדרה הזו של בינוניים היא לא לגמרי מוסכמת על כל הראשונים... כי יש את הרמב"ן שסובר שצדיקים ורשעים זה בכלל לא קשור לזכויות וחובות... רק להרשעות או זכויות בדין וממילא גם המושג בינוני מתפרש אחרת לגמרי... אבל אני מדבר כאן לשיטת הרמב"ם שהוא כן נצמד לאורך כל הדרך להשוואה הגמורה בין מספר זכויות למספר חובות... לפניך ציטוט מהרמב"ם הלכות תשובה... רק בתור מדגם: "בשעה ששוקליו עוונות אדם עם זכויותיו אין מחשבים עליו תחילת עוון שחטא בו ולא שני אלא משלישי ואילך אם נמצאו עוונותיו משלישי ואילך מרובין על זכויותיו אותן שני העוונות מצטרפין ודין אותו על הכל" הנה... לפניך תכנית חישוב של עוונות מול זכויות לפי הרמב"ם... מה אתה רואה פה לאורך כל הדרך?? שאם במוצאי יו"כ לפני הבדלה דברת לשה"ר על ד' אנשים... על הש"ץ... על הגבאי... על מי שלא קיבל מספיק יונה ועל מי שכן לקח במקומו... אז אומר לך הרמב"ם שהג' האנשים הראשונים לא נכנסים לחישוב של הלשה"ר!!!! אבל הרביעי כבר כן נכנס לחישוב של חשבון עוונות... עכשיו אל תשכח שאחרי הבדלה עברת על עוד שלושים לאוין... ואח"כ קיימת מאתיים עשין... ותמשיך ככה לחשבן את כל השנה כולה על כל מאורעותיה וגם לאחר שיערמו פה זכויות וחובות למיליונים ולמיליארדים... עדיין חשוב לרמב"ם להפיס את דעתך בהלכות תשובה שתנוח דעתך... השלושה לשה"ר שדיברת לפני הבדלה של מוצאי יו"כ זה מחוץ לחשבון... **זה פחד פחדים למתבונן!!!** עכ"פ רואים שזה כן מחושבן וממוספר לפרטי פרטים... וזה מתחשבן בשכלול האם אתה בגדר בינוני... ואפשר עוד להאריך רבות ולהוכיח את זה ודי בדוגמא זו.

למה דווקא הצדיקים חוששים לאבד את

העוה"ב???

בחדש אלול... פעמיים ביום... אנחנו נפגשים עם החשש התמידי שליוה את דוד המלך... תנחש מה היה החשש שלו???

לולא האמנתי לרמות בטוב ה' בארץ חיים!! אמר דוד לפני הקב"ה: מוכטמני כך שאתה נותן שכר לצדיקים בעוה"ב ואינני יודע אם יש לי חלק ביניהם אם לא... (ברכות ד.) אתה שומע?? דוד המלך פתאום מסתפק האם בכלל יש לו חלק לעולם הבא!!!! **תסלח לי על השאלה:** האם דוד באמת פחד ברצינות **ש ב ד י ו ק לו-** לא יהיה חלק לעולם הבא?? תבין: לי ולך בטוח יש חלק לעולם הבא!!! משנה מפורשת: **כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא...** אבל דוד המלך ??? ! ? ! ? ! בדיוק הוא!!!! לו לא!!!! לא יהיה לו חלק לעולם הבא?? תגיד לי: נראה לך שזה הגיוני??? מה... מה דוד המלך חשב?? הרי בכל דבר יש הגיון... מה ההיגיון שלכלונו יהיה עולם הבא ובדיוק לדוד המלך לא יהיה?? מה ההווה אמיא בכלל?? אם לדוד אין חלק לעולם הבא אז למי כן יש חלק לעולם הבא???

אז מה כלום עונים לי... תשמע... דוד המלך היה כ"כ עניו... ואנוכי תולעת ולא איש... הוא היה כ"כ שפל ברך... עד כדי כך שהוא החזיק מעצמו הפושע הכי גדול בעולם... ולכן גם אחרי ש"כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא" ולי ולך יש חלק לעוה"ב... עדיין דוד המלך החזיק את עצמו שהוא יותר פושע ממני וממך...

תסלח לי!!! אבל התשובה הזו לא מקובלת עלי... אני לא אומר שהתשובה הזו לא נכונה... יתכן מאוד שבמושגי העוונה הבלתי נתפסים של דוד המלך זה באמת ההסבר... אבל צר לי... היות וזה שאלה שמפריעה **לי ולך**... אנחנו צריכים גם תשובה שתספק **אותי ואותך!** וכזו תשובה לא אמורה לספק אותנו... כי בינוני... אני ואתה לא חושבים ככה... כשאתה בעצמך מנסה לענות כזו תשובה שדוד המלך אחז מעצמו שהוא פושע יותר ממני וממך... אתה בעצמך לא חושב ככה... כי... בינוני... מה?? דוד המלך לא ידע שהוא דוד המלך?? מה... הוא שכח שהקב"ה נשבע לו שהוא דוד מלכא משיחא?? סוף סוף אני ואתה לא אוחזים שם... ממילא לתרץ כזה תירוץ על דוד המלך... זה **לא לעשות** ממנו צדיק... אלא להפוך אותו למנותק... וזה אין לנו רשות... (ושוב: יתכן שזו התשובה הנכונה. לפום מדרגתו האמיתית של דוד המלך... אבל את זה תתן לדוד המלך לענות... אבל אני ואתה שלא מרגישים ככה ולא אוחזים בזה... אנחנו צריכים לענות לעצמנו תשובה שאנחנו כן מסוגלים להיאחז בה לפי ערכינו... וד"ק)

והאמת היא שזה לא רק דוד המלך... מצינו גם ברבי אליעזר הגדול... שלפני פטירתו הוא התייסר ביסורים... (עיי' סנהדרין קא.) וכשתלמידיו ראו אותו בחליו כולם בכנו... חוץ מרבי עקיבא שהיה משחק... שאלו אותו: מפני מה אתה משחק?? נענה רבי עקיבא ואמר: **לכך אני משחק כל זמן שאני רואה רבי שאינו ינו ממניין ואינו פשהו לוקה ואינו שמו מבלש ואינו דובשנו מדבש אמיתי שמהם הם ושלום קיבל רבי עולמו ועכשיו שאני רואה רבי כעני אני שמה" שוב אתה רואה את אותה נקודה!!! בדיוק רבי אליעזר הגדול!! שהיה גדול הדור!! רבו של רבי עקיבא!! גדול תלמידי ריב"ז... בדיוק עליו ר"ע חושש שהוא קיבל את עולמו... בדיוק הוא הפסיד את העולם הבא שלו... מה הפשט בזה?**

יש פה לכאורה אבסורד!!! יש פה משהו לא הגיוני!!!! אני מחפש תשובה שתספק אותי ואותך!!! תשובה שתתקבל על הדעת... האם אתה יכול בבקשה לעזור לי???

פנימיות הענין מבואר במאמר הנכתב בעמוד 3-4 של הגיליון, ע"פ דעתו של העורך בלבד ללא אחריות כלל... ניתן להעיר להאיר לחלוק ולסתור.

כל אחד ונקודת האל-חזור שלו...

את חטאי אני מזכיר היום... כשהייתי בגיל 8 אמרו לי שאסור לדבר באמצע שמו"ע... ובאמת השתדלתי לא לדבר... אבל לפעמים היו דברים מאוד חשובים שהייתי מחייב לספר לחבר שלי... ממש בגדר "פיקוח נפש..." מה אפשר לעשות... הייתי חייב... אז הייתי אומר את זה ככה מהר ומיד דופק על הפה וממשיך הלאה... והנה!!! כשהגעתי לגיל 10 פתאום הפנמתי ש... ש... שההללו... לדבר באמצע שמו"ע זה... **זה לא שייך!!! זה פשוט לא שייך!!! לא!!!** ויש לציין שמאז ועד עצם היום הזה אני לא מדבר יותר באמצע שמו"ע... מחיאות כפיים סוערות!!! נו... תגיד לי: זה שהיום היה לי פלאפון באמצע שמו"ע... ולא ענית... האם אני אקבל עולם הבא על זה??? **ברור שלא!!!** ולמה לא??? כי היום!! בשבילי לדבר באמצע שמו"ע... **זה נמצא בנקודת האל חזור!!!** היום אין סיכוי בעולם שאני אדבר באמצע שמו"ע... זה נמצא הרחק הרחק מחוץ לנקודת ההתמודדות שלי!! וכוון שכך: הרי המדרגה בעולם הבא נקבעת על פי מה?? **לפי עבודת!! לפי המלחמה!!** ולי כעת הרי אין שום מלחמה להתגבר על עצמי שלא לדבר באמצע שמו"ע... ממילא: אין סיבה שאני אקבל על זה עולם הבא... אני כן אקבל עוה"ב על מה?? על אז!!! על אותו שלב שארך לי להבין עניין שלא לדבר והבנתי...

הבנת את הרעיון?? כל דבר שארך לי זמן להפנים אותו... כל זמן שהוא עדיין לא היה מובן מאליו... כל זמן שזה היה עדיין בתוך שטח ההתמודדות שלי... אז כל פעם הרי הייתי צריך להתגבר... אם הייתי צריך להתגבר... אז על כל התגברות בניתי את העוה"ב שלי... אבל ברגע שגדלתי והפנמתי וקלטתי שזה מחוץ לתחום!! ברגע שזה נכנס אצלי לנקודת האל חזור!!! אז זה!!! מכאן ואילך אין לי פה מלחמה... ממילא אני כבר לא מקבל על זה תוספת עוה"ב (זה לא לגמרי מדויק... עיין בהערה בהמשך) **זוגמא נוספת:** כל שבוע מחדש... כשאני מגיע לטשולנט לבילי שישי... יש לי ניסיון לשבת עם החחברה וללכלך על כל העולם... ואכן כל פעם שאני מתגבר ולא יושב איתם שמה אני זוכה לעוה"ב... אבל תאר לעצמך... אם יום אחד רח"ל אני אתחיל ללבוש פראק... **זה!!!** ברגע שכן אדם נכנס לפרופיל פראק... מאותו יום יש רשימה ארוכה של דברים שנכנסים אצלו **לנקודת האל חזור!!!** אז כמו שמאותו יום כבר לא יהיה לי נעים לרכוב על אופניים ברחוב... וכמו שמאותו יום אני לא אהיה מסוגל להסתכל על התזמורת בחתונות... (אחרי הכל לעמוד שם עם הפראק זה פדיחות) וגם לא לאכול קרטיב בטעם רמזור... ככה באותה מידה מאותו יום אני כבר לא אהיה מסוגל לשבת עם החברה ולנייעס איתם... אז זה!!! מאותו יום אני

כבר לא אקבל עוה"ב על זה שאני לא מנייעס עם החברה... כי... כי... זה נכנס אצלי לרשימת האל חזור!!! אבל אל תדאג... כל אלו שלובשים פראק... יש להם עוד רשימות ארוכות ואנסופיות של דברים שעדיין נמצאים אצלם בשיא ההתמודדות... ועליהם הם יכולים לזכות בעוה"ב... זה בסדר...

כאן המקום להבהיר בקצרה: זה לא מדויק!! זה לא שלא מקבלים שכר על זה!!! אלא לא מקבלים **תוספת שכר על זה!!** כלומר ככה: זה שהיום אני לא מדבר בשמו"ע... אני מקבל על זה שכר... אבל לא על מה שהיום!!! אני לא מדבר... אלא על אז!!! על אותו יום שלפני 20 שנה שבו הבנתי עניין ומכאן ואילך יותר לא דברתי שמו"ע... על אז... ומאז אני מקבל שכר על כל השמו"ע שבאו בעקבותי... אבל על מה שעשיתי היום!! על היום לא מגיע לי שכר מיוחד... היום אין לי שם התמודדות... הבנת את הנקודה הדקה?? רק מה השאל... א"כ מאי נפקא מינה... הנפ"מ היא בעוד פחות מיוחד!!! כשנעמוד בדיון ותישאל השאלה מה עשית ה ש נ ה !!! לא מה עשית לפני עשרים שנה!!! הנה הנפ"מ... ועיין לקמן...)

רבי אליעזר הגדול עבר במשך חייו הרבה פרשות דרכים... בראשית הדרך הוא בכלל היה רועה צאן... עבד אצל אבא שלו בחרישה... ויום אחד אמנם נשברה רגל פרתו... אבל אז מה... זה קורה במשפחות הכי טובות... היו לו את כל הסיבות שבעולם להמשיך הלאה... אבל הוא **בבחירתו האישית פרץ בבכיו!!!** והבין שלטובתי נשברה רגל פרתו... ו... ותפס את הרגלים והלך ללמוד תורה... **וכאן!!!! בפרשת דרכים הזו הוא קנה את העולם הבא שלו!!!** במשך השנים היו לו עוד הרבה צמתים שהוא יכל להישבר... אם זה בהתחלה שלא היה לו מה לאכול בשיבה... והוא נאלץ לאכול אדמה... אם זה כשאבא שלו כעס והדיר אותו מנכסיו... ובכל ניסיון כזה הוא יכל ליפול בו... וכשהוא בחר לעמוד בניסיון בגבורה... **בזה הוא קנה במו ידיו את עולמו הנצחי!!!** ואז רבי אליעזר עלה והתעלה... עד שנהיה גדול תלמידי רבי יוחנן בן זכאי... רבם של כל ישראל... רבו של רבי עקיבא מוסר התורה... ועוד המשיך לעלות ולהתעלות עד... עד שהוא הגיע למלא שיעור קומתו!!! והתלמיד הקדוש רבי עקיבא עוקב בסילודין אחרי כל תנועה של רבו הגדול... **בשלב מסוים רבי עקיבא התחיל ל ד א ו ג ! !** למה??? רבי עקיבא בדקות השגתו זיהה בשלב מסוים אצל רבי אליעזר מדרגה כ"כ מרוממת ונשגבה בעבודת ה'... שהוא התחיל לחשוש שיתכן ור"א נמצא כבר לגמרי **בנקודת האל חזור!!!** ר"ע חשש שבכזו מדרגה גבוהה... **אין כבר צד שני... אין בחירה...** וממילא לא שייך לקבל על זה עולם הבא... **תבין:** ר"א בעצמו העיד על עצמו ביום פטירתו ששתי זרועותיו נעשו כשני גלילי ספר תורה... בקיצור: חתיכת תויררה... נו... לספר תורה יש בחירה?? **ממילא ר"ע היה באמת מוטרט...** כי בשלמא לרועה צאן ששמו אליעזר... שנדה אותו רוחו ללכת ללמוד תורה... **על זה יהיה לו עולם הבא!!!** גם לרבי אליעזר של פעם שעדיין לא היה כזה גדול... ועדיין היה לו את נקודת הבחירה שלו בכל מיני צמתים בחיים... על זה בודאי יהיה לו **עולם הבא אינסופי כפי שמגיע לר"א...** אבל על רבי אליעזר של היום!!! שכל כולו ספר תורה???

על הלימוד תורה שהוא לומד **כעת**... האם על זה הוא יכול לקבל עוה"ב??? הרי הוא משולל כל בחירה... אין לו שום מאבק... שום מלחמת יצר... זה מה שהטריד את רבי עקיבא!!! **ואז!!!** רבי אליעזר לפתע נהיה חולה... והתייסר ביסורים... והכביד עליו חליו... והוא אפילו התבטא: חימה עזה יש בעולם!!! וכשכולם ראו את ר"א במצב שכזה... כולם התחילו לבכות... והיחיד!!! היחיד ששחק היה רבי עקיבא!!! ור"ע הסביר את עצמו ואמר: **לכך אני משחק כל זמן שאני רואה רבי שאין יינו מחמיץ ואין פשתנו לוקה ואין שמנו מכאיש ואין דוכסנו מדכיש אמרתי שמא חס ושלום קיבל רבי עולמו ועכשיו שאני רואה רבי כלער אני שמח** טען רבי עקיבא: רבה!!! עד עכשיו הייתי מודאג שהרבה כבר לא שייך לכאן... להיות בעוה"ז בכזו מדרגה נשגבה... זה ללא בחירה... ללא שכר... וללא עונש... אבל כשאני רואה שיש פה יסורים... אז אני מבין שטעיתי!!! רבינו נמצא עדיין בתוך המערכת. ואכן ר"ע היחיד שהצליח לנחם את רבי אליעזר! כנראה שגם רבי אליעזר היה מוטרט בדיוק מאותה נקודה...

בפתח המאמר נשאלה השאלה: וכי בדיוק לרבי אליעזר הגדול לא יהיה עולם הבא?? בדיוק דוד המלך אוכל את עולמו בחייו???

התשובה היא: פשוט וברור שהעולם הבא שלהם הוא הגדול ביותר מכל בני אנוש!!! אבל!!! על אותם שעות וימים ושנים שהם כבר הגיעו לשיעור הקומה שלהם... אחרי שהם כבר הגיעו למדרגה של ותחסרוה מעט מאלוקים... על הזמן הזה!!! כאן מתחיל ספק... שבכזה מצב אין שום מלחמה... אין שום מאבק... ממילא אין הצדקה לקבל שכר על זה...

זו הסיבה שדווקא חכמי ישראל הכי גדולים!!! דווקא הם היו נמצאים בקבוצת סיכון יותר גדולה לא לקבל עולם הבא על המצוות שהם עשו **כשהם כבר הגיעו** לשיא שיעור קומתם!!! כי... כי דווקא לרום מדרגתם... **במצב הזה** הם לפעמים נמצאים בנקודת האל חזור לגמרי לגמרי!!!

זו הסיבה שדוד המלך כ"כ חשש ואמר: לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ חיים!!! דוד טען ואמר: על גיל ההתבגרות... שבו הייתי כולי אדמוני... עם יצרים בוערים ונלחמתי עם היצר הרע... **על זה ללא ספק אני אקבל עולם הבא.** על כל עבודת המדות ועל "כל משברך וגליך" שעברו עלי בכל ההתחלות הקשות... על זה ודאי אני אקבל עולם הבא... **אבל עכשיו???** כשדוד הגיע לשיא שיעור קומתו!!! עד כדי שדוד המלך מעיד על עצמו: ולבי חלל בקרבי!!! ואומרים חז"ל שהוא הרג את היצר הרע... וממילא עכשיו כששום שום דבר אין לי בעולם רק!!! **רק אותה שאלתי מואת ה' אותה אבקשי שבתני בבית ה' כל ימי זיויי...** אז אני נמצא כבר לגמרי בנקודת האל חזור!!! אם אין לי שום מלחמה... שום מאבק... שום יצרים... פה אני מתחיל לחשוש: לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ זיויי...

להתקדם... מאוד הגיוני שהוא זז קצת... ונקודת ההתמודדות שלו יתכן שהוא באמת עשה כבדת דרך יפה בשנה האחרונה... ואילו דווקא אני... שכבר ממצמן נמצא במדרגה הרבה יותר גבוהה ממנו... דווקא אני נרדמתי ואני די דורך על אותה משבצת... ואין לי כ"כ מה להציע ביום הדין... ועל זה ידו כל הדווים!!

בשביל זה מידי יום בחודש אלול אנחנו נפגשים עם הפחד של העובד ה' הגדול ביותר: **לולא האמנתי לראות בטוב ה' בארץ הזוהי**!! בחור משיעור א' יקר... תנוח דעתך... אתה?? ככל הנראה במצב טוב... אתה יכול להיות רגוע... סו"ס אתה בחור צעיר... עד לפני לא הרבה זמן בקושי הצלחת לשבת על המקום... היה לך בקושי סבלנות ללמוד דף גמ'... ו... ואתה כעת בעיצומה של המלחמה. אתה כעת בשיא ההתמודדות להתרגל לסדרים הארוכים של הישיבה גדולה... מול קשיי ההתאקלמות... אולי גם קצת געגועים... קצת בדידות... ואתה מתמודד ב"ה יפה ואתה בעזה"ש תצליח ובגדול... לך אין מה לפחד שאין לך חלק בעוה"ב על מה שאתה עושה כעת!! גם בחור משיעור ב' מסתמא לא... (לב יודע מרת נפשו כמובן) אבל עמוק שמה בפנים הישיבה גדולה... ועוד יותר עמוק שם בערבות הכולל... כשכבר התמקמת עמוק עמוק... אתה כבר כמה שנים טובות שתול בבית ה'... ולומד כמו שצריך... כבר עבדת על עצמך להסתפק במועט... להגיע בזמן... להתאמץ לעמול על סוגיה... וככה אתה כבר חי וממשיך במשך כמה וכמה שנים... אז הנה... האברך המתמיד ביותר... דוד המלך שישב בבית ה' כל ימי חייו... חי בפחד מתמיד ואומר: לולא האמנתי!! דווקא בגלל שאחת שאלתי... דווקא בגלל ששבתי בבית ה' כככל ימי חייו... דווקא לכן אני מנסה באלול הזה להסתכל במה התקדמתי... מה כבר זזתי השנה... איזה התקדמות נקודתית אני יכול להצביע ולומר שהיא נזקפת לשנה הזו... ולא עוד עבודה ישנה שאני כבר נמצא בנקודת האל חזור שלה בעשר... עשרים שנה האחרונות... עם הפחד הזה אנחנו נפגשים פעמים ביום באלול... עם הפחד של האברך הכי ותיק דוד המלך... גם אותו "לבי חלל בקרבי... עמד ושאל את עצמו: במה התקדמתי... זה אימת הדין נוסח בן עליה!! כן... יש פחד מסוג של יהודי פשוט... פחד של נו נו נו... אוי ואבוי... יש דין ויש דיין... אבל פחד של עובד ה' זה משהו אחר!! אני לא נמצא פה לחינם!! אני פה בשביל לעשות משהו!! אז מה התקדמתי השנה... מה זזתי השנה...

עובדי ה' מופלגים וכל היום שלנו מלא וגדוש בעבודת ה'... נכון!!! אבל מה שייך לשנה הזו!!! איזה נקודת חיזוק אנחנו יכולים להצביע ולומר שזה זזתי השנה הזו?? אני כבר שנים יושב ולומד... שנים מקפיד קלה כבחמורה... שנים מתפלל בכוונה... אבל השנה!!! מה זזתי?? מה התקדמתי???

זו השאלה התובענית שהולך לעמוד מולה גם עובד ה' הגדול ביותר... זה אימת הדין שאף אחד לא יכול

להימלט ממנה!!! ולו הצדיק הגדול ביותר!!! כשהייתי בחור תמיד חשבתי לעצמי... בינינו... אני... כל כולי מלא בחטאים עוונות ופשעים... בשנה האחרונה הספקתי לעשות הרבה הרבה שטויות... אז יש לי בהחלט מה לפחד מיום הדין... אבל הרב אלישיב זיע"א?? ממה יש לו לפחד?? מה...?? מה כבר יכול להיות?? בינינו... הרי מה הוא עשה בשנה האחרונה חוץ מלקום בשתים בלילה וללמוד וללמוד ושוב פעם ללמוד... אז בינינו... באמת ממה היה לו לפחד?? **אבל זו הסתכלות ממש לא נכונה!! כי היא גופא!!!** דווקא בגלל זה הפחד של הרב אלישיב היה הרבה יותר גדול!!!! ולמה?? כי אני הצעיר... דווקא בגלל שיש לי כ"כ הרבה מה להתקדם... אז מסתמא זזתי משהו... אחרי הכל אכלתי קש על רשימה ארוכה של טעויות... למדתי לקח מכמה נפילות... בטח זזתי משהו... אין בחור שלא זז... (השאלה לאיזה כיוון) אבל הרב אלישיב?? דווקא בגלל שהוא כ"כ מתמיד!! דווקא בגלל שכל היום שלו מלא עד אפס מקום בעסק התורה!! דווקא בגלל זה הוא הרבה יותר מוטרד בערב יום הדין... מה עשיתי השנה?? במה התקדמתי?? הרי להוסיף עוד קצת בלימוד... אין!! אין לי אפשרות!! אין איפה!! כבר כל השעות תפוסות... אבל אם זכיתי לחיות עוד שנה!! כנראה שיש לי עדיין מה להוסיף פה בחיים!! נו... אז מה? אז כנראה שנדרש ממני משהו יותר בדקות... יותר בעמל... יותר בטרה... יותר בדבקות... והשאלה היא: האם עשיתי את זה... או הסתפקתי בקיים... **זה פחד נוסח הרב אלישיב!!!** וזה פחד!! פחד אמיתי!! זה פחד שאמור לתקוף כל בן עליה אמיתי שכבר שתול עמוק עמוק בבית ה'!!! אדרבה... יום הדין זה היום האחרון שאתה יכול להסתכל ימינה ושמאלה ולעשות השוואות... הנה... **ל** יש אייפון... **ו**לי יש מכשיר כשר... אז אני מסודר... הנה... **הוא** כל היום מתבטל... **ואני** מגיע לסדר א' בזמן... את כל השוואות מהסוג הזה... אתה יכול לעשות מקסימום בשוק חברות... אבל כשעומדים מול היוצר יחד לבס המבין אל כל מעשיהם... שהוא רוצה לראות את מה שאף אחד לא רואה!! הוא רוצה **מה את ה'!!!** מה אתה עשית שנה... ואיפה **אתה!!!** ומה **אתה** זזת השנה!!!! כאן זה לא פשוט בכלל... כי כאן דווקא הבטלן הזה... דווקא בגלל שהוא כזה בטלן... מרוב שיש לו דרך ארוכה

מי אמר שיש לי עולם הבא על המעשים שאני עושה כעת!!! במצב הזה כשאני משולל כל בחירה!!! כשהיצר הרע שלי כבר מת לגמרי...

עד כאן דברנו על גדולי עולם... אי שם בשמי שמים... כעת נחזור הבייתה... אלינו: איפה זה פוגש אותנו... אנחנו הקטנים???

אז כן... לא צריך להגיע רחוק... לא צריך להגיע לתיאורים המרוממים... גם אנחנו... כל אחד מאיתנו במקום שלו... אין אחד שאין לו נקודות אל חזור!! שעל זה הוא לא מקבל עוה"ב... (שוב: הוא מקבל עוה"ב... אבל לא בייחס למה שקורה עכשיו... אלא בייחס להתגברות של אז) אז אצל אחד נקודת האל חזור שלו שהוא הפנים שאסור לדבר בחזרת הש"ץ... ואצל אחר נקודת האל חזור היא זה להישאר בכלל כל החיים... זה מה שהוא!! הוא כבר חי ככה שנים!! הוא אברך בכל נשמתו... הוא לרגע לא חושב על אופציה אחרת... ויש אחד שנקודת האל חזור שלו זה תפילת שחרית במתינות ובריכוז במנין מסודר וקבוע לא פחות משעה כל יום... כל אחד והרמה שלו... כל אחד והקנין שהוא הספיק לקנות בעבודת ה' הפרטית שלו... **והנה!! מגיע ראש השנה**... ובראש השנה דנים אותנו על **עולם הבא!!!** מה זה עולם הבא??

עולם הבא זה עין לא ראתה אלוקים זולתך!!! מה פירוש עין לא ראתה?? אתה יודע מה הפשט בזה?? תקשיב טוב טוב: עולם הבא נמדד **לא לפי** מה שאנחנו רואים חיצונית... עולם הבא נמדד לפי קריטריונים מאוד פנימיים... עין לא ראתה... זה לא משהו גלוי!! זה משהו שאף אחד בעולם לא יכול לראות אותם רק הרבש"ע... ו... ועוד מישהו אחד?? אתה בעצמך!! בהסתכלות של עולם הבא לא מסתכלים כמה שעות למדת... וכמה קילו של צדיק היית... כי בקריטריונים של עוה"ב מסתכלים על דבר אחד ויחיד: **מה אתה!!!!!!** מה אתה עשית פה!!! **איפה אתה** בכל הסיפור הזה... מה החלק שאתה עשית לבד בכל הסיפור הזה!!! כן... היית צדיק... למדת הרבה... השאלה היא: מה מכל הצדקות **שייך לך!!! הגיע מתוךך!!!**

וכל שנה מחדש יש ראש השנה!!! כל שנה מחדש יש דין על עולם הבא...

כלומר: כל שנה מחדש הקב"ה רוצה לראות א. מה **את ה** עשית!!!! ב. ולא סתם מה אתה עשית... אלא **השנה** מה עשית!!! מה התקדמת השנה... מה התקדמת לפני עשרים שנה זה לא מעניין אותנו עכשיו... בשביל זה גם לפני עשרים שנה היה ראש השנה... ואז דברנו על מה שעשית אז... אבל עכשיו אנחנו נמצאים בראש השנה הזה!!! אז מה עשית בשנה הזו?? היית אברך?? זה כבר שייך ללפני עשר שנים!! אז התחזקת ומאז חיי האברכות נכנסו אצלך לפי די אף!!! התפללת שחרית בכוונה?? זה גם שייך ללפני שלוש שנים... אז תפסת חיזוק ומאז תפילת שחרית אצלך זה נכסי צאן ברזל... הכנסת את זה לנקודת האל חזור... ובאמת בר"ה שלפני שלוש שנים זה מה שזיכה אותך ביום הדין... אבל אנחנו כעת בראש השנה הזה!!! מה השנה עשית?? מה השנה התקדמת??

ואכן אנחנו מגיעים ליום הדין... ויתכן שאנחנו

להידודי:

ההדלקה המרכזית "לכבוד" הכהן גדול...

א. "וקמת ועלית" מלמד שבית המקדש גבוה מכל המקומות, וקשה דהא בשבת (קיה): "ואמר רבי יוסי: יאה חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בצפורי" ומפרש רש"י שם: "ממכניסי שבת בטבריא מפני שהיא עמוקה, ומחשבת מבעוד יום, וסבורין שהשכה, וממוציאי שבת בצפורי שיושבת בראש ההר, ובעוד כשההמה שוקעת נראית שם אור גדול, ומאחרין לצאת" ומעתה: אם בית המקדש הוא ההר הגבוה ביותר בארץ ישראל א"כ ה"ל למימר: יאה חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בירושלים??

תכונה בירושלים... מחסומי משטרה ניצבים לאורך כל הכביש... זה נראה שהולך להיות פה היום מאורע... שמישהו חשוב הולך לעבור כאן... זה נראה כאילו הולכים לפרוש פה שטיח אדום... מה? מה קרה? לא... עזוב... אל תשאל... לא נעים... מה... מה בכל זאת??? פשוט הכהן גדול... הצדיק... הקדוש... טהור הלב... לפני כמה שבועות הייתה לו טעות בהבנת הסוגיה של מלאכת מחשבת בשבת... והוא הורה לעצמו היתר ב"נתכוין לזרוק שמונה זרק ארבע" וקעת נודע לו שהוא טעה... והוא הודה בטעותו... וכיון שכך הוא צריך קעת להקריב את הקרבן חטאת המיוחד לכה"ג... מה שנקרא: פר כהן משיח!!! עכשיו ככה... פר כהן משיח זה קרבן נדיר ומיוחד... הוא די מזכיר את עבודת כה"ג ביום הכיפורים... כי הכהן גדול נכנס עם הדם לתוך ההיכל!!! והוא מזה שם... תבין: במשך השנה אף פעם לא נכנסים עם דם להיכל... זה לא קשור... דם מזים רק על מזבח החיצון... כאן בעזרה... (ובפרט חטאת!!!) בחטאת יש דין מיוחד שאם כהן נכנס בטעות עם דם חטאת לתוך ההיכל... כל הקרבן חטאת נפסל... אפילו מה שנשאר בחוץ) ואילו בפר כהן משיח??? הכהן גדול צריך להיכנס עם הדם חטאת לתוך ההיכל ולהזות על הפרוכת שבעה הזאות... ואח"כ על מזבח הזהב... ממש כמו בעבודת יוה"כ... כל ההבדל שביו"כ הוא נכנס גם לקודש הקדשים... אבל הפעם זה מסתכם רק בפרוכת ומזבח הזהב... אז זה בדיוק פה החוסר נעימות הגדול!!! שכככולם יודעים שהכהן גדול חטאת!!! כי אי אפשר להסתיר את זה... תבין: כשפעם קרה לי ואני נכשלתי בשגגה בחילול שבת... אז חייתי ליום הכי שקט בבית המקדש... חייתי למשמרה הכי אנונימית שבררתי שהם לא מחותנים עם אף אחד מהמשפחה שלי... הגעתי עם כובע רחב שוליים שהצליח להסתיר חצי מהפנים שלי... סמכתי על הכבשת חטאת שלי!!! ואז הגשתי אותה לאיזה כהן זקן שבקושי הסתכל לכיוון שלי... ולחשתי לו בשקט... תקשיב... יש לי פה חטאת... תעשה טובה... תטפל בה כמו שצריך... בסיידר??? ו... וברחתי כל עוד נשמתי ב... שלא יראו אותי... ואילו כאן מדובר בכהן גדול!!! אתה מבין לבד ש"הכל לפי המבייש והמתבייש" וממילא הבושה שלו הרבה יותר גדולה... אבל דא עקא!!! שדווקא הכהן גדול כשהוא צריך להקריב את החטאת שלו... הוא לא יכול להסתיר אותה כמו שאני הצלחתי להסתיר... אתה יודע למה?? כי... כי הוא צריך להיכנס עם הדם לתוך ההיכל!!! לעיני כולם!!! ובא נגיד שהוא איכשהו היה מצליח לעשות איזה פעולת הסחה... שאף אחד לא ישים לב שהוא נכנס שם עם דם הפר שלו... אבל לא!!!

ב. "איש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו" וקשה טובא דהא בשבת (נו) "אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי ינתן כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו", משמע שכל אחד מהם לא היה בטוח לגמרי שיהיו חי מהמלחמה, אלא היה נותן גט לאשתו מחשש שמא ימות ולא ישרונה עגונה, נמצא דהוא בגדר "ירא ורך הלבב" א"כ מדוע יצא למלחמה והלא איש הירא ורך הלבב נדחה ע"י כהן משהו מלחמה?

יש לא תעשה מיוחד בתורה שכמו שבשעת הקטרת הקטורת "וכל אדם לא יראה באוהל מועד לבואו לכפר בקודש" אז גם כאן... ברגע שהכ"ג נכנס להיכל עם הדם חטאת שלו... כולם צריכים לפרוש מבין האולם ולמזבח... אין מנוס!!! הכתובת רשומה על הקיר!!! הכרוז עובר ומכריז: כולם לפרוש מבין האולם ולמזבח... למה?? הכהן גדול נכנס לבקש סליחה מאביו שבשמים... אבל חכה... זה רק ההתחלה... כמו שביום כיפור יש דין שצריך להוציא את הבשר של הפר והשעיר לחוץ לירושלים ושם שורפים אותם... ו... וזה נעשה בעסק גדול... עויילם גדול מגיע להשתתף במצות השריפה "ברוב עם הדרת מלך" עד כדי כך!!!! ש"הכחשה כהן גדול כשהוא קורא אינו קורא פה ושעיר נשפין" זאת אומרת: בבחינה מסוימת היה יותר מצוה בלהשתתף במעמד השריפה שהוא ממש חלק מעבודת היום, מאשר במעמד קריאת התורה שהוא לא לגמרי חלק מעבודת היום... (עכ"פ לא לגמרי מדאורייתא)... אז גם היום!!! אחרי שהכהן גדול יכנס עם הדם להיכל ויזהר... אח"כ יקטירו את האיסורין של הפר... ו... ואז!!!! תצא משלחת מיוחדת מהמקדש... והם ישאו באלונקה מיוחדת את בשר הפר לכיוון היציאה מירושלים... ו... וכל כלל ישראל יעמדו ויראו את המחזה... ולא סתם רואים... אלא יתכן שיש גם כאן מצווה של ברוב עם להשתתף במעמד השריפה... אתה קולט???

ג. כי ה' אלוקיכם ההולך עמכם, וברש"י: "פלשתים באו בנצחונם של גלית ומה היה סופו נפל ונפלו איתו", משמע שגלית היה הגיבור הגדול של הפלשתים שהוא ה"יוצא" והמביא לפניהם, וצ"ע: דהא בתרגום יונתן שם בההוא מעשה שגלית הורף מערכות אלוקים כך אמר: "וקם ואכריז על סדרי ישראל ואמר להון למה תפקון לסדרא קרבא הלא אנא פלשתאה... כל קרב וקרב דהון להון לפלשתאי אנא נפיק בריש חיילא ונצחנא בקרבא ורמינא קטילין כעפרא דארעא ועד כעו לא אכשרו ימי פלשתאי למהו רב אלפא עלוהון ואתון בני ישראל מה גבורה עבד לכוון שאול בר קיש" משמע שגלית לא היה חשוב ב"כ, ולא היה שר שמוציא ומביא אצלם, כפי שמשמע מדברי רש"י

ההבדל אלף הבדלות... כל שנה כלנו מתאספים במעמד ההדלקה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי... כולם מגיעים לראות את ההדלקה... נכון?? אז זהו שזה לכבוד!!! לכבוד התנא האלוקי רשב"י... אבל הפעם לשם שינוי... זה אמנם גם הדלקה... וגם יש עניין שכולם יבואו להשתתף... אבל הפעם זה לא לכבוד!! ממש לא לכבוד!! זה ביזיונות וביזיונות לכהן גדול... שכולם יודעים שהשריפה הזו היא של פר שהכה"ג מביא על חטאו... כככלל ירושלים על הרגלים!! כל ירושלים יודעת שהכה"ג חטא!!!

המשווח מלחמה עומד ומזהיר: אל ירך לבבכם! אל תיראו! אל תחפזו! אל תעזבו! אני שומע כל מילה שיוצאת מהמשווח מלחמה... ומסכים... כן... לא מפחד... לא ירא... אני בטוח בה'... אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וצחצו חרבות... לא מפחד!!!

אבל!!! יש צד שני למטבע: כן!! באותו יום כלל ישראל רואים ספר מוסר חי... הוא רואים שגם לכהן גדול יכולים להיות טעויות!!!!!! גם לטהור לב הכי קדוש יכול להיות מעידות!!! ולא קרה כלום... אפשר לתקן... אפשר להקריב קרבן... והקב"ה מכפר... ואם ככה... לא צריך להתבייש... מודה ועוזב ירוחם...

ואל תחפזו מקול הקרנות... זה בסדר... גם זה לא מפחד אותי... ואל תעזבו מקול הצווחה... זה בסדר... יש לי בטחון גמור בה' וכל הרשימה המפחידה הזו לא מרתיעה אותי... לא ממייסה אותי...

מי יודע... לפעמים הקב"ה שולח טעות לכהן גדול רק בשביל ללמד אותנו שאפשר לתקן!! רק בשביל ללמד אותנו שלא צריך לברוח... גם אם קרתה לך איזה מעידה... גם אם נכשלת בחטא... בסיידר... הנה הכהן גדול... גם הוא נכשל בחטא... והקב"ה מוכן לקבל אותו בחזרה... הכה"ג עמד בגבורה והתוודה על חטאו... בכה והתחרט על עוונו... והקב"ה כיפר לו... ולא עברו כמה חודשים ואותו כהן גדול!!! כן... אותו כהן גדול... שלפני כמה חודשים חילל שבת בשוגג... הרי עכשיו הוא שוב נכנס לקודש הקדשים... נכנס בשלום ויצא בשלום... ואתה תראה... שאמת מה נהדר היה מראה כהן גדול בצאתו מבית קודש הקדשים בלי פגע...

טוב!!! אם ככה... כנראה שאני באמת בעל בטחון... אני ראוי לצאת למלחמה... והנה!!! ממשיך המשווח מלחמה ומזהיר: מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו ולא ימס את לבב אוזיו כלבבו... מה כתוב כאן? שפתאום התורה חוששת שהאיש הרכרוכי הזה... הירא ורך הלבב הזה... אני נעלב עמי נשמתי!!! שהוא...?? שהוא יצליח להמיס את הלב שלי?? הרי את כל הרשימה הארוכה של הדברים המפחידים שהביא המשווח מלחמה כל זה לא המיס את הלב שלי... ו... ובדיוק הוא... האיש הנמוך והרזה הזה... שמפחד מעבירות שבידו... בדיוק הוא ימיס את הלב שלי???

כתוב כאן יסוד גדול:

זה כח השפעה של חבר!!! לחבר קרוב יש כח עצום להשפיע!!! אתה יכול להיות האדם החזק ביותר... לעמוד בגבורה מול הניסיונות הקשים ביותר ולא להירתע!!! אבל חבר אחד... שידבר איתך ככה כמו חבר... יש לו כח להשפיע עליך ולהדביק אותך ל... לאיזה כיון שזה יהיה... אם במלחמה אז הוא יכול להדביק אותך בפחד שלו... ואם זה בעבודת ה'... הוא יכול להדביק אותך ברדידות שלו... וליצנות אחת שלו יכולה לדחות אלף ואחת תוכחות של אחרים... זה כח של חבר!!!! אז זהו!!!! גם אם אתה מרגיש חזק מתמיד!! ברור מתמיד!! ואתה יודע בדיוק מה שאתה רוצה...

אבל אני רוצה לספר לך סיפור... הייתה שנה אחת שמינו כהן גדול... שהוא לא היה הצדיק הגדול ביותר... ובמשך השנה קרה והכהן גדול חטא בטעות... ומרוב פחד להודות שהוא רח"ל נכשל בחטא... הוא פשוט נאחז בכל הכח בעמדה שלו ולא הסכים בשום אופן להודות בטעות!!! חכמי ישראל אמרו לו: מה יש?? ממה אתה בורח?? מה אתה כ"כ מפחד להודות בחטא? מה הבעיה??? תבקש סליחה... תקריב קרבן... והקב"ה יכפר לך והכל בסיידר... תבין: במדינה... כשהפרקליטות תובעת את ראש הממשלה... הוא צריך להפעיל את כל כובד המשקל כדי להוכיח את חפותו!!! כי ברגע שירשיעו אותו... הוא יקבל נצטרות... ו... ועוד בסופו של דבר הוא עוד יישב בכלא יחד עם כל החברים שלו שם... ככה זה בבשר ודם!!! אבל לנו יש עסק עם איבנו שבשמים... שאם נכשלת בחטא... אין צורך לברוח!!! אין צורך להוכיח שאתה חף מפשע!!! אדרבה... "כי אין אנו עזי פנים לומר לפניך צדיקים אנחנו... אבל אנחנו חטאנו" אתה פשוט מגיע... מתוודה... מקריב קרבן... מבקש סליחה מה'... ואתה נהיה נקי כמו תינוק בן יומיו??? אבל אותו כהן גדול לא יכל להשלים עם זה שהוא טועה!!! לא! אני לא טעיתי... אני בסדר גמור... אני אף פעם לא חוטא... אותו כהן גדול לא היה מסוגל לסבול את הביזיון הגדול... שתתהלך לה תהלוכה בירושלים עם פר החטאת שלו... וכל הילדים יציבנו ויאמרו... הנה... הנה החטאת של הכהן גדול... הנה... הכה"ג ביקש סליחה מה'... לא... לא מסוגל...

סוף הסיפור היה עצוב... לא עברו כמה חודשים... ו... ויצאה תהלוכה... והיא יצאה בקולי קולות... וכל הילדים וכל המבוגרים הצביעו באלם קול... הנה לויתו של אותו כהן גדול שחשב שהוא לא טועה... הנה סופו של מי שלא מסוגל להודות בחטא... כי לא אפיוץ ממות המת כי אם בשבו מרשעו... והשיבו וחיו...

אבא שבשמים מתגעגע אלי... כן... אלי...

נכנסנו כעת לחודש הרחמים!!!! חודש שבו התפילה רצויה ומתקבלת... אז ככה: תפילה זה נושא מאוד רחב!!! יש לו הרבה חלקים וענפים... יש את החלק של העבודה שבתפילה שזה עבודה צורך גבוה והוא כנגד הקרבתו... ויש את החלק של השבח וההודאה... ויש את החלק של הבקשה... התפילה... לבקש את הצרכים שלנו... וגם בזה יש 13 לשונות של תפילה... יש עצה, רינה, נאקה, עיתור וכו' וכו'... אבל תכלס... מה זה התפילה בעצמה??? מה ההנקודה??? מהי ההגדרה של תפילה? מה המכנה המשותף בין כל סוגי העבודות שתחת הכותרת ששמה תפילה?

ההגדרה היא מאוד מאוד פשוטה: התפילה היא עבודה ש ב ל ב ! ! ! !

תפילה היא מחלקת לבנו!!! מרפאה רב תחומית בכל מה ששייך ללב!!! כמו שיש פסיכולוג שהוא מטפל בנפש... במה בדיוק הוא מטפל??? באיזה נקודה בנפש הוא מטפל??? מה התשובה??? תלוי... יש המון בעיות בנפש... כל אחד שמגיע... פותח את הנקודה הספציפית שיש לו בנפש... והפסיכולוג מטפל בבעיה הנקודתית שיש לקליינט בנפש... **אותו דבר בתפילה:** תפילה זו עבודה ששייכת ללב!!! איזה נקודה בלב??? התשובה היא: כל מקרה לגופו... כל בן אדם לגופו... וכל זמן לגופו... זה יכול להשתנות מיום ליום... ואולי גם משעה לשעה... והכי הכי זה גם משתנה מדור לדור!!!! כל דור יש לו את רוחב הלב שלו... ויש לו את המחלות לב שלו... ולפי זה יש לו את העבודה שבלב העיקרית שלו...

--- אז זהו!!! שלדור שלנו יש מחלת לב מיוחדת משלנו... משהו שייך דווקא לדור שלנו...

קוראים לזה: חסימה רגשית!!!!!!

משוהו שבדורות הקודמים לא היה... **קוראים לזה: חסימה רגשית!!!!!!** בדורות הקודמים לא ידעו מה זה "חסימה רגשית"... הלב היה פתוח... משוחרר... כשהיית מדבר עם בן אדם היית נכנס לדלת פתוחה... אבל בדור האחרון... בפרט בשנים האחרונות ממש... נהייתה תופעה חדשה שקוראים לה חסימה רגשית!!! לא נכנסו כעת לפרטים... ממה זה נובע... ולמה זה ככה... זה קשור איכשהו לטכנולוגיה המתקדמת שהפכה אותנו לרובוטים מהלכים וגרמה כתוצאה מזה לליקוי תקשורתי בין אישי נוראי... אבל עזוב... בא לא נכנס לפרטים... מה שברור: אנחנו נמצאים כעת בדור שהתסבכת הנפשית הכי מצויה בו זו **חסימה רגשית!!!!!!** החסימה הרגשית הזו... תוקעת לנו את החיים... ו... והורסת את הבריאות... ו... ויכולה לתקוע כל חלקה טובה באיכות החיים שלנו... **טוב!!! את זה כבר כולם יודעים!!!** היום יש כבר מודעות לבעיה הזו... ואנשים פשוט הולכים וטפל בעצמם ומשלמים ממיטב כספם... ויש בלע"ר ענף שלם של התסקוה בנושא הזה... יש הרבה בעלי מקצוע שמטפרינסים מזה בכבוד... הכל טוב ויפה... כל בחיי החולין שלנו... **בזה יש כבר מודעות גדולה**... והעסק חי ופעיל... ומטופל.

אבל!!!! משום מה!!!! כמעט אף אחד לא שם לב... שהנפגע הראשון מהחסימה הרגשית

שיש בדורנו... הלא היא: עבודת ה' בכבודה ובעצמה!!!!!!

זה שחסימה רגשית יכולה לגרום בעיות רפואיות בעיכול ובלחץ דם ובשבץ מוחי וכו'... **את זה כולם כבר מבינים!!!** זה שחסימה רגשית יכולה להרוס הצלחה של תלמיד שלא יהיה לו בטחון עצמי ולא יתקדם בלימודים ולא ישתלב במסגרת רגילה... **לזה כבר כולם מודעים!!!** אבל לחשוב **שהנפגע הגדול והראשי מהחסימה הרגשית שבדורנו זה עבודת ה' בכבודה ובעצמה!!!!!!** על זה... משום מה... אף אחד כמעט לא מעלה על דעתו...

הרי **אין לך דבר שצריך פתיחות רגשית כמו עבודת ה'**... רחמנא **ליבא** בעיית!!! אין מקום שהלב הוא כ"כ דומיננטי וכ"כ מכריע כמו בעבודת ה'... וממילא כשיש חסימה רגשית... התחום הראשון שמשדר אותות מצוקה זה עבודת ה'!!! כשהרגש נחסם... אוטומטית יש לזה השלכה מאוד מאוד משמעותית והרת גורל בעבודת ה'!!! (ובא נעזוב כעת את עבודת ה' שבין אדם לחבירו... שזה כבר נושא בפ"ע... ברור שחלק גדול מאוד מה"אונגות דברים" שאנחנו נכשלים בה היום בלי משים... נובעת פשוט מחוסר תקשורת בין אישית נורמלית... מקושי לבטא רגשות בצורה טבעית וישירה ואכמ"ל... אבל עזוב... בא נמקד כעת דווקא בעבודת ה' שבין אדם למקום...) יש רשימה ארוכה של מחסומים שמונעים לנו בעבודת ה'... שהם כל הזמן הולכים ומחמירים (בהמשך אני קצת אפרט) והכל מגיע במקביל וכתוצאה ישירה להחמרה של החסימה הרגשית שהולכת גם היא ומחמירה בעולם...

נו... אז מה אתה בטוח שאני כעת בא לומר?

שכנראה מצוה וחובה קדושה ללכת לטיפול רגשי... 8 מפגשים... 200 שקל למפגש... 36 תשלומים... **אז זהו שלא!!! תרגע... ממש לא!!! אני רוצה להגיד משהו הרבה יותר עמוק וחרף מזה:** אתה רוצה טיפול רגשי??? הטיפול רגשי הכי טוב!!! והכי ישיר!!! והכי הכי יעיל... זה לעבוד על פתיחות רגשית מול אבא שבשמים... אין מטפל רגשי יותר מקצועי מאבא שבשמים... אין טיפול רגשי יותר נקי... חודר... נוגע ישר עד שורש הבעיה... כמו טיפול רגשי מול אבא שבשמים בכבודו ובעצמו...

בשביל זה!!!!!! יש סוג מסוים של תפילה שאנחנו צריכים להשקיע בה:

פ ת י ח ו ת ! ! ! ! פתיחות עם אבא שבשמים!!!!!! להיות פתוח עם ה'!

לחנות עם ה' את החויות!!! לחלוק איתו יתברך את כל ההתמודדויות... בברסלב יש לזה כבר הגדרה... קוראים לזה: **לפרש שיחנות!!!** זאת אומרת: זה לא בדיוק להתפלל... זה לא כ"כ לבקש... אלא פשוט להתיישב **ולפתוח** נושאים עם אבא שבשמים... לדבר איתו על זה... לשוחח איתו ברוע... לנתח איתו... בקיצור: **ל ש ת פ ! ! !** לשתף את הקב"ה בכל התחושות... ובכל המחשבות... ובכל ההתפתחויות... **זהו זה משהו אחר לגמרי!!!** זה לא התפילה הרגילה שמוכרת לנו מהיום יום... ו... וזה לא סוג התפילה שכתבתי מגיע למישהו ואני אומר לו... נו... נתפלל על זה... הוא מושך בכתפיו ואומר לי: בטח... אני מתפלל כל הזמן... **לא!!! זה משהו אחר!!! זה משהו די מסוים!!!** אבל משהו מסוים הזה היום הוא קריטי!!!!!! קריטי בשביל העבודה שבלב שלנו... ולמה??? כי שוב... כפי שהזכרתי מקודם... בסופו של דבר תפילה זה "עבודה שבלב"!!!! איזה נקודה בלב??? התשובה היא: כל מקרה לגופו... כל דור לגופו... וכל מצב והמיית הלב המתאימה לו... אז בדורות הקודמים פתיחות רגשית זה היה הבעיה האחרונה... הלב היה פתוח...

משוחרר... ממילא כשניגשו לעבויידה שבלב... עסקו בנקודות אחרות בלב... התעסקו כבר עשר צעדים קדימה... (הבעיות שלהם בלב היה כפירה... ספרים חיצוניים... השקפות זרות)... אבל בדור שלנו אנחנו נמצאים הרבה לפני כן... אנחנו חסומים!!! קשה לנו להיפתח לפני הקב"ה!!! זה... זה לא מתחיל... פה לפני הכל... צריך קודם כל להיפתח... קודם תתקשר... תדבר... תספר... תתקשר!!! ואבא שבשמים מחכה לזה... ---

אני רוצה לתת לך כמה דוגמאות מצויות מהדור שלנו:

יש בדור שלנו בולמוס של סגולות... בולמוס של ישועות... והבטחות... וניסים... וישועות... ומקומות קדושים... **זה בולמוס!!! בולמוס כפשוטו!!!** אנחנו כ"כ עמוק בתוך זה שאנחנו כבר לא קולטים שאנחנו בסהרוריות... מה קרה??? מה יש??? איפה זה היה לפני עשרים שלושים שנה??? איפה כל התפילות והישועות וההבטחות והקברים והנסיעות??? אז כולם אומרים שהיום יש צרות שלא היו פעם!!!! אז דבר ראשון: זה פשוט לא נכון... אנשים פעם היו צריכים ישועה לא פחות מאשר היום... (אם כבר... מה שכן אפשר לומר... שאנשים היום הרבה יותר שברייים מפעם... זה כבר כן נכון... אבל זה עדיין לא מסביר את הסחרחורת של ההבטחות והישועות)

ההסבר היחיד לתופעה הזו: אנחנו קוברים בתוך הלב שלנו המון מועקות! אנחנו

סוחבים איתנו המון צרות בתוך הלב... ויש לנו צורך נואש לפרוק! לדבר... לשחרר קיטור... לראות איזושהי תקווה... איזה אור בקצה המנהרה... להתפרק על איזה משוהו ש... שהנה... מכאן תצא הישועה... ומעתה: יהודי לפני חמישים שנה... כש-לו היה מה שיש לנו בתוך הלב... הוא ידע בדיוק איפה פורקים את זה... הוא היה משוחרר... הוא היה מדבר על זה עם ה'... פותח את ארון הקודש ופשוט בוכה... פורק אצל את כל הבעיות... ויוצא משהו קל... משוחרר... זהו... פרקתי את אשר על ליבי... **אבל היום!!! יש לנו חסימה!!!!** יש לנו כל מיני בעיות... אבל אנחנו לא מספיק פתוחים רגשית... וממילא אנחנו לא מסוגלים לפרוק את המועקות שלנו בתפילה... אנחנו מוכנים להגיד המון המון פסוקים... לקרא הרבה טקסט... לעשות רשימה ארוכה של סגולות... אני מוכן ללכת לאיזה קבר של צדיק שתשלח אותי... הההכל...

רק דבר אחד אל תבקש ממני! אל תבקש ממני להיפתח!!!!!! אל תעמיד

אותי מול המצב המביך הזה כי... כי אני לא מסוגל לעשות את זה!!! אני **לא ין**

דע איך עושים את זה!!!! **תבין:** לתת סכומי כסף לקרנות הצדקה זה אולי קשה... כי באופן טבעי קשה לכל אחד מאיתנו להיפרד מכסף... אבל זה עדיין אפשרי...

סוף סוף אני יודע איך עושים את זה... כל אחד מאיתנו... יוצא לי מידי פעם להיפרד מכסף... נו... אז קח... קח עוד 200 שקל ועוד 200 שקל... אני מעדיף לשלם עוד תרומה ועוד תרומה מאשר להיכנס לחדר שלי בבית ופשוט להיפתח!!!

כי את זה אני לא יודע איך עושים!!! לא יודע!!! לא יודע להיפתח... לנסוע עד

אירופה הרחוקה זה אולי בירוקרטיה... ויקר... ומסוכן... אבל אני מסוגל... סוף סוף השמים פתוחים... יש לי דרכון... אני יודע איך עושים את זה... אז קדימה... נוסעים... אבל להיכנס לחדר הקרוב פה... בתוך הבית שלי... **ופשוט לפתוח את הפה!!!**

להיפתח מול אבא שבשמים?? **זה לא!!!** אני לא יודע איך עושים את הדבר הזה: כי את זה אני יודע לעשות וזה לא!!! אם רק היינו פתוחים את המסוס הטבעי הזה היינו חוסכים המון המון הסתובבויות סחור סחור...

עכשיו חשוב להבהיר: שלא תבין לא נכון: ללכת לקברי צדיקים זה דבר הכי חיובי

והכי פועל ישועות בעולם!!!! אדרבה... תסע... כמה שיותר... אבל כשיש לך רבש"ע שעומד נכון ומזומן בכל קראיך אלי... ו... ואתה מעדיף לנסוע אי שם **רק בשביל**

ל ב ר ו ח!!! כשזה מגיע ממקום של בריחה... כאן צריך לדפוק על השולחן ולהגיד: הנה... אני בבעיה!!!! אני צריך דחוף טיפול רגשי!!! אני חייב דחוף להיפתח לפני אבא שלי שבשמים... אבל דחוף!!!! פשוט וברור: שצדקה מצילה מכל היסורים ומביאה את כל הישועות... אבל למה זה צריך להגיע על חשבון התפילה?? למה זה צריך לשמש כמפלט מתקשורת מינימלית בין ילד לאבא שלו שבשמים... מה ביקשנו... בקשה סוציאלית הכי מינימלית שיש... מפגש נורמלי של בן עם אבא שלו... לקראת תחילת השנה... זהו...

תבין את האבסורד: בן אדם מעדיף שכל גדולי ישראל יתפללו עליו בכל המקומות הקדושים... העיקר שאני לא אישיר מבת אחד ישיר **ונורמלי** מול אבא שבשמים שכ"כ רוצה לשמוע דווקא אותי!!! הוא רוצה דווקא אותי... מתגעגע דווקא אלי! **ותסכל לי על**

המשפט הקצת חוצפני: כעת הקב"ה רוצה לשמוע דווקא אותי!!!! אני!!! והההרהריה שהוא רוצה לשמוע דווקא אותי: שאני הוא זה שכעת צריך ישועה!!!! כנראה... כנראה שהוא רוצה אות... כנראה שיש לו עסקים איתי... הוא רוצה דווקא אותי... הראיני את מראיך השמיעיני את קולך... מה קרה?? בקשה הכי מינימלית של אבא!!! אני רוצה שהבן שלי יתקשר איתי בטלפון... הקב"ה אומר לנו את זה כל הזמן...

זו העבודה שלנו בחודש אלול: אני לדודי!! דודי לי!! לי זה אני!!! אני בעצמי!! הקב"ה רוצה אותי... ואף אחד אחר לא יעשה את זה במקומי אבא שבשמים מתגעגע אלי!!! דווקא אלי!!! והוא רוצה לשמוע דווקא אות... הוא רוצה שאני אפתח אלי... אספר לו... אבכה לו... ואתלונן אצלו... ואפתח תלותיות אלי... וארגיש שצאלו נמצא מפתח הישועות...

העבודה שלנו בחודש אלול היא: לך אמר לבי בקשו פניי!!!! אני רוצה לדבר איתך אבא שבשמים... תפתח לי את הפה... אני לא הולך להגיד לך משהו מיוחד... אני לא הולך לדבר בחרוזים... אני בסה"כ הולך לשתף אותך מה היה לי היום... בדיוק כמו שלימי שחזר מהגן ומספר... אמא... יענקי הרביץ לי... ושחקנו בחול... ו... וירד לי דם... ו... תאר לעצמך ששלימי חוזר מהגן ולא מדבר עם אמא!!! לא מספר כלום!! עולם הדממה!!! מה אמא תעשה?? היא לא תשלח אותו לטיפול רגשי?? אז הנה... הטיפול רגשי שלנו זה חודש אלול... חודש שמסוגל להיפתח לפני אבא שבשמים... לספר לו על הכל... אתה לא צריך להתכונן ולא צריך להכין חרוזים... פשוט לדבר... לשתף... זו העבודה שבלב הבסיסית והקריטית ביותר שעומדת כעת בראש סולם העדיפות...